

Erkki Koskenniemi
TT, dosentti
Koskenniemi.fi/EK
6.11.2017

Tälle perustalle – terveisiä kirkolliskokouksesta

Kirkolliskokous koolle - Juhlan jälkeen arkista työtä

Kirkolliskokous juhli näyttävästi reformaation juhlapäivää ja tuli koolle jo sunnuntaina. Minun osani oli saada juhlia sitä kahdessa messussa, Karkussa ja Huittisissa, ja ajaa Turkuun vasta illan pimettyä. Saunaan toki ehdin, ja tyypilliseen tapaan saunavaliokunnassa alettiin käydä painavia ja iltamyöhään asti kestäneitä keskusteluja. Nämä ja ruokapöytäkeskustelut ovat kirkolliskokouksen parasta antia.

Tällä kertaa varsinaista kirkolliskokousta ei avannut arkkipiispa, vaan varapuheenjohtaja. Avauspuheenvuoron sijalla oli irlantilaisen anglikaanisen Corkin piispan Paul Coltonin tervehdyspuhe. Nämä ulkomaisten vieraiden tervehdyspuheet ovat keskenään varsin erilaisia. Jollakin ei ole kovin paljon annettavaa, mutta esimerkiksi Viron kirkon arkkipiispan tervehdys oli erinomainen, rohkeaa ja voimaa antava. Tällä kertaa vuorossa oli lähinnä tervehdyspuhe, josta ei ole kovin paljon raportoitavaa.

Toisin kuin viime vuosina yleensä kirkolliskokousviikko alkaa maanantaina ja päättyy torstaina. Listalla on etupäässä rutiiniasioita ja lähetekeskusteluja. Käsittelyssä on toki myös tärkeitä ja mielenkiintoisia keskustelun aiheita. Valiokunnat tekevät työtään, puhetta on tarjolla epäilemättä enemmänkin kuin tarpeeksi. Ja varmaan jossakin vaiheessa tunteetkin kuohahtavat. Harva tunteita herättävä asia tulee silti päätökseen asti.

Tärkeisiin rutiinikysymyksiin kuuluu kirkon keskusrahaston talousarvio sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2018-2020. Nyt ei siis tehdä seurakuntien vaan keskusrahaston talousarviota. Talousasioista tietävät enemmän monet muut edustajat, mutta tokihan jokaisella edustajalla on asiassa vastuu, joten kotitehtävät on tehtävä huolellisesti. Koko kirkon verotulot ja yhteisöveron korvaava valtion maksu ovat hyvin tarkkaan miljardin tasolla, ja ylivoimainen valtaosa siitä käytetään paikallisseurakunnissa. Kirkolla on työntekijöitä noin 20 000 ja heistä hiukan yli kaksisataa tekee työtä kirkkohallituksessa. Paikallisseurakunnat tekevät omat budjettinsa ja kirkolliskokouksella on edessään vain keskusrahaston tulo- ja menoarvio. Toki lähetekeskustelun yhteydessä puhuttaa myös toiminta.

Kaiken kaikkiaan kirkon verotulot ovat nyt kääntyneet laskuun. Viime vuonna tuloja tuli hieman vähemmän kuin edellisellä ja tänä vuonna näyttää selvästi synkemmältä. Syynä on kymmenisen vuotta jatkunut kirkosta eroamisen virta. Se johtaa hitaasti mutta varmasti syvällisiin muutoksiin. Kirkolliskokous ei muutostarpeeseen ole reagoinut, mutta paikallisseurakuntien on pakko. Jossakin vaiheessa myös kirkolliskokouksen on otettava supistuva kierre tosissaan.

Ehkä eniten tunteita herättää etukäteen aloite, jonka mukaan kirkko luopuisi vihkioikeudesta. Idean mukaan kirkko ei silloin vihkisi homo- eikä heteropareja, ja näin helpotettaisiin kirkon sisäistä kiistaa: Kirkko sitten siunaisi keitä siunaa. Etukäteisarvioissa aloitteelle ei anneta paljon läpimenoa mahdollisuutta, varsinkaan nyt kun piispainkokous on ottanut asiassa yksimielisen kielteisen kannan. Mutta tähän kysymykseen palaamme viikon aikana.